

Examen HAVO
2016

tijdvak 1
woensdag 18 mei
13.30 - 16.30 uur

management & organisatie

Bij dit examen hoort een bijlage.

Dit examen bestaat uit 31 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 58 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening gevraagd wordt, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd.
Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Opgave 1

Bij een keten van elektronikawinkels kunnen consumenten hun aankopen in termijnen betalen.

- 2p 1 Noem twee vormen van consumptief krediet waarbij consumenten hun aankopen in termijnen betalen.

De keten hanteert onderstaande tabel.

totaal krediet-bedrag	enkelvoudige interest per jaar	termijnbedrag per maand	looptijd in maanden	totaal te betalen
€ 750,00	15%	€ 22,50	43	€ 967,50
€ 1.000,00	15%	€ 30,00	43	€ 1.290,00
€ 1.500,00	15%	€ 45,00	43	€ 1.935,00
€ 2.000,00	15%	€ 60,00	43	€ 2.580,00

Bij het aflossen van krediet zijn verschillende aflossingsystemen mogelijk:

- met gelijke bedragen
- door middel van annuïteiten
- aan het eind van de looptijd in één keer

- 2p 2 Op basis van welk aflossingssysteem wordt bovenstaand krediet afgelost? Motiveer het antwoord.

- 1p **3** Bereken het interestbedrag in de eerste maand bij een kredietbedrag van € 1.000.
- 2p **4** Bereken de aflossing in de tweede maand bij een kredietbedrag van € 1.000.

Opgave 2

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 1 tot en met 4.

Yildiz is sinds 1 juli 2013 eigenaar van een Domino's Pizza vestiging in Almelo (DPA bv). Hij gebruikt de verkoopformule van Domino's Nederland.

Zijn onderneming heeft rechtspersoonlijkheid.

- 1p 5 Wat houdt rechtspersoonlijkheid van een onderneming voor de eigenaar in?

DPA is voor een groot deel gefinancierd door het hoofdkantoor van Domino's Nederland. Deze lening is een 6% lening van € 157.000 en moet op 30 juni 2016 worden afgelost (*zie informatiebron 1*). DPA is op zoek naar geld om deze lening af te lossen. DPA overweegt twee leningsvormen.

A. een lening bij ABN AMRO met een looptijd van vijf jaar
(*zie informatiebron 2*)

of

B. crowdfunding via Geldvoorelkaar.nl (*zie informatiebron 3*)

DPA zal kiezen voor de leningsvorm met de laagste kosten over de gehele looptijd.

A. Lening bij ABN AMRO

DPA heeft een voorstel ontvangen van ABN AMRO voor een lening van € 157.000.

- 1p 6 Leg uit waarom het interestpercentage van de lening bij de ABN AMRO afhankelijk is van de solvabiliteit.

- 2p 7 Toon door middel van een berekening aan dat bij een lening van € 157.000 aan DPA, na aflossing van de lening aan het hoofdkantoor, wordt voldaan aan de solvabiliteitseis van ABN AMRO.

De kredietkosten over de eerste drie jaar van de lening van € 157.000 bij ABN AMRO bedragen € 33.912.

- 2p 8 Bereken de schuldrest na drie jaar.

- 2p 9 Bereken voor DPA de totale kredietkosten over de gehele looptijd van vijf jaar van de lening bij ABN AMRO.

B. Crowdfunding

In Nederland kan crowdfunding onder andere plaatsvinden via Geldvoorelkaar.nl (zie *informatiebron 3*). In maart 2016 heeft DPA informatie aangevraagd voor een krediet van € 157.000 via Geldvoorelkaar.nl.

DPA zal plaatsingskosten moeten betalen voor de plaatsing van een aanvraag van een lening op de website van Geldvoorelkaar.nl en afsluitkosten als de lening wordt volgeschreven (zie *informatiebron 4*). DPA verwacht dat de leningaanvraag van € 157.000 op tijd zal worden volgeschreven. De looptijd is vijf jaar.

- 3p 10 Bereken het totale bedrag aan tarieven dat DPA aan Geldvoorelkaar.nl moet betalen als de lening wordt volgeschreven.

De annuïteit voor een lening van € 157.000 via Geldvoorelkaar.nl zal € 3.124 per maand zijn (bij een looptijd van 60 maanden). De kredietkosten van DPA bij crowdfunding via Geldvoorelkaar.nl bestaan uit interestkosten en de te betalen tarieven.

- 2p 11 Bereken voor DPA de totale kredietkosten over de gehele looptijd van vijf jaar van de lening via Geldvoorelkaar.nl.

Conclusie

DPA zal kiezen voor die leningsvorm waarbij over de gehele looptijd de kosten het laagst zijn.

- 1p 12 Leg uit voor welke leningsvorm DPA dan kiest.

Opgave 3

Bij deze opgave blijven de belastingen buiten beschouwing.

De penningmeester van hengelsportclub "De Karperkuil" heeft de volgende (gedeeltelijk ingevulde) overzichten (getallen in euro's) met betrekking tot 2015 opgesteld.

Balans per 1 januari 2015			
Debet		Credit	
Inventaris	3.200	Eigen vermogen	1.665
Vooruitbetaalde vergunningen	371	Lening ASN Bank	1.500
Nog te ontvangen contributie	108	Nog te betalen huur clubruimte	570
Bank	290	Vooruitontvangen subsidie	265
Kas	<u>31</u>		<u> </u>
	4.000		4.000

Overzicht van ontvangsten en uitgaven 2015			
Ontvangsten		Uitgaven	
Contributie	2.700	Vergunningen	329
Subsidie	.....	Huur clubruimte	2.325
		Aflossing ASN Bank	600
		Investering inventaris	..(a)..
		Interest	.....
Saldo	<u>499</u>		<u> </u>
	3.699		3.699

Staat van baten en lasten 2015			
Baten		Lasten	
Contributie	..(b)..	Vergunningen	371
Subsidie	.....	Huur clubruimte	2.355
		Afschrijving inventaris	600
		Interest	.....
	<u> </u>	Saldo	<u>21</u>
	3.392		3.392

Balans per 31 december 2015			
Debet		Credit	
Inventaris	3.000	Eigen vermogen	..(d)..
Vooruitbetaalde vergunningen	.....	Lening ASN Bank	900
Nog te ontvangen contributie	270	Nog te betalen huur clubruimte	..(c)..
Kas	..(e)..	Vooruitontvangen subsidie	235
	<u> </u>	Bank	<u>179</u>
	.....		.....

Alle nog te ontvangen en nog te betalen bedragen op de balans van 1 januari 2015 zijn in de loop van 2015 ontvangen respectievelijk betaald. Alle betalingen vinden plaats per bank en/of kas.

- 2p 13 Bereken de investering in de inventaris in 2015 (*zie (a)*).
- 2p 14 Bereken de contributiebatens over 2015 (*zie (b)*).
- 2p 15 Bereken de nog te betalen huur voor de clubruimte op 31 december 2015 (*zie (c)*).
- 1p 16 Bereken het eigen vermogen op 31 december 2015 (*zie (d)*).
- 2p 17 Bereken de kas op 31 december 2015 (*zie (e)*).

Opgave 4

Schepers nv heeft bij de winstverdeling in de jaren vóór 2014 een dividend gehanteerd van 5%. Dit dividend werd geheel in de vorm van cashdividend uitgekeerd.

Met ingang van 2014 hanteert Schepers hetzelfde dividendpercentage, maar bestaat de ene helft uit cashdividend en de andere helft uit stockdividend. In de jaren tot en met 2014 was het resultaat van Schepers toereikend om te voldoen aan alle winstuitkeringen.

- 2p 18 Leg uit hoe dit nieuwe dividendbeleid in 2014 van Schepers vergeleken met het beleid van vóór 2014 gunstiger uitpakt voor de hoogte van het eigen vermogen.

Van Schepers nv zijn onderstaande gegevens bekend.

Eigen vermogen Schepers nv 31 per december 2014 (getallen x € 1)		
Maatschappelijk aandelenkapitaal	40.000.000	
Aandelen in portefeuille	<u>15.000.000</u>	
Geplaatst aandelenkapitaal		25.000.000
Reserves		10.000.000
Resultaat over 2014 voor belasting		3.000.000

- De nominale waarde is € 0,25 per aandeel.
- Voor de vennootschapsbelasting gelden de volgende tarieven:

voor het deel van het belastbare bedrag	tarief
tot en met € 200.000	20,0%
boven € 200.000	25,0%

Van het resultaat over 2014 na belasting is de volgende winstverdeling goedgekeurd:

- Dividend is 5%, waarvan de helft cashdividend en de helft stockdividend.
- Het resterende bedrag wordt toegevoegd aan de reserves.

- 1p 19 Welk orgaan binnen een nv moet de winstverdeling goedkeuren?

Het tarief van de dividendbelasting is 15%.

- 3p **20** Bereken het bedrag dat door Schepers wordt toegevoegd aan de reserves als gevolg van de winstverdeling van 2014.
- 2p **21** Bereken het aantal geplaatste aandelen nadat aan alle verplichtingen als gevolg van de winstverdeling van 2014 is voldaan.
- 2p **22** Bereken de intrinsieke waarde per aandeel van Schepers nadat de winstverdeling van 2014 heeft plaatsgevonden.

Opgave 5

Bij deze opgave hoort de informatiebron 5.

Bij deze opgave blijven belastingen buiten beschouwing.

De Vries bv is een onderneming in de tweewielerbranche. De Vries begint in 2016 met de assemblage en verkoop van een nieuwe scooter, de Speedstyle, aan consumenten.

De Vries koopt de onderdelen van de Speedstyle in China en in Nederland in.

De Vries wil de verkoopprijs van de Speedstyle op € 1.300 vaststellen en verwacht hierbij een afzet van 1.000 stuks.

De Vries gaat onderzoeken of deze verkoopprijs tot een positieve bijdrage aan het bedrijfsresultaat zal leiden.

Hiertoe worden eerst de kosten berekend van de Speedstyle.

De totale variabele kosten van een Speedstyle bestaan uit de inkoopprijs van de scooteronderdelen (*zie informatiebron 5*) en de inkoopkosten. De inkoopkosten bestaan uit transportkosten en verzekeringskosten.

3p **23** Bereken de totale inkoopprijs in euro's van de scooteronderdelen per Speedstyle in 2016.

1p **24** Leg uit waarom De Vries de inkoopkosten tot de variabele kosten rekent.

De inkoopkosten per Speedstyle zijn 5% van de totale variabele kosten per Speedstyle.

1p **25** Bereken de totale variabele kosten per Speedstyle in 2016.

De totale constante kosten die toegerekend worden aan de Speedstyle zullen in 2016 € 180.000 per jaar zijn.

2p **26** Toon met behulp van de berekening van de dekkingsbijdrage aan dat de bijdrage aan het totale bedrijfsresultaat door Speedstyle over 2016 negatief is.

Een medewerker van De Vries wil weten hoeveel Speedstyles er extra verkocht moeten worden waardoor er geen negatieve bijdrage aan het totale bedrijfsresultaat ontstaat. Hij gaat er vanuit dat de verkoopprijs, de totale constante kosten en de variabele kosten per Speedstyle niet zullen veranderen.

2p **27** Bereken de extra benodigde verkopen Speedstyles.

Opgave 6

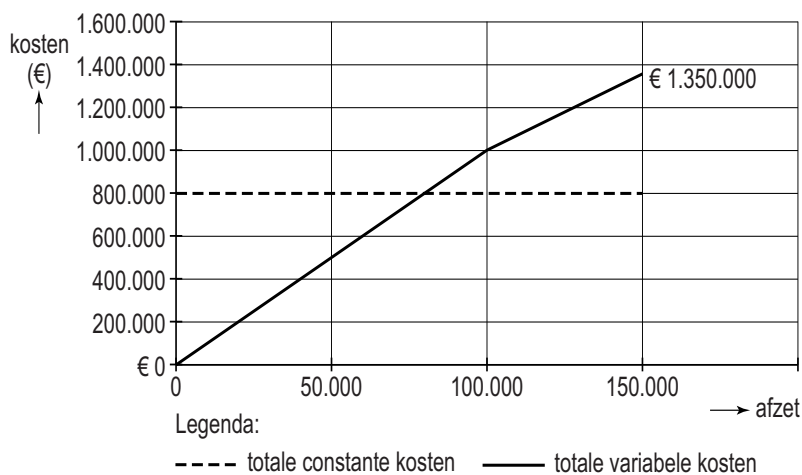
De belastingen blijven in deze opgave buiten beschouwing.

Groothandelonderneming Gronder koopt het product Line in bij een fabrikant en verkoopt het vervolgens aan een aantal detaillisten.

Inkoop bij fabrikant

Wanneer Gronder in een jaar meer dan 100.000 Lines inkoopt, ontvangt Gronder over het meerdere een korting.

In de grafiek hieronder zijn de totale kosten voor Gronder opgenomen voor het jaar 2015. Gronder heeft in dat jaar 150.000 Lines ingekocht en verkocht. De totale variabele kosten met betrekking tot de Lines bestaan voor Gronder alleen uit de inkoopwaarde van de verkochte Lines.

- 2p 28 Bereken met behulp van de grafiek hoeveel procent korting Gronder in 2015 ontving op de Lines die zij inkocht boven 100.000 stuks.

Verkoop aan detaillisten

De standaardverkoopprijs bedraagt € 20 per stuk. Op deze verkoopprijs wordt een korting gegeven wanneer een detaillist alle inkopen binnen acht dagen betaalt. Deze korting is 2% van de standaardverkoopprijs.

In de onderstaande tabel is de afzet in 2015 van Gronder te zien en de gegevens over het betaalgedrag van detaillisten A, B en C.

	2015	
detaillist	afzet Lines	betaling binnen 8 dagen
A	34.000	nee
B	50.000	ja
C	66.000	nee

2p **29** Van welk van de hieronder staande situaties is sprake ten aanzien van detaillist A? Motiveer het antwoord.

- 1 Gronder verstrekt leverancierskrediet.
- 2 Gronder verstrekt afnemerskrediet.
- 3 Gronder ontvangt leverancierskrediet.
- 4 Gronder ontvangt afnemerskrediet.

2p **30** Bereken het totale bedrag dat Gronder van detaillist B als gevolg van de verkopen in 2015 moet ontvangen.

3p **31** Bereken de totale nettowinst van Gronder over 2015.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.